

2. zastavení – ulice ČSA

ULICE

Stojíme téměř v polovině nejrušnější ulice města. Tato ulice začínala a končila bránami městských hradeb. S budovou dnešní pošty za zády – napravo byla na konci ulice Horní brána, nalevo brána Dolní. Od vzniku osídlení byla tato ulice vždy nejživější obchodní tepnou města.

Jak vypadala ulice města v minulosti? Byla především špinavá. Ve středověku bylo přímo nařizováno, aby všechna nečistota byla vyhazována a vylévána před dům. Při domech nebylo radno chodit, protože chodec byl v nebezpečí, že na něho z oken budou vylity splašky, pomeje nebo obsah nočníku. Nedlážděné ulice se nedaly zametat ani čistit. Tomu napomohly jen přívaly vody při průtržích mračen. S prvním dlážděním ulic se setkáváme v roce 1614. Teprve asi roku 1780 můžeme město považovat za vydlážděné. Přes velký nepořádek v té době panoval na ulicích měst stále živý ruch, protože i zde se prodávalo. Ruchu bylo nadbytek. S křikem se nabízelo, s křikem se i smlouvalo, i když nad cenami, vahou a hodnotou všech výrobků bděl vždy jeden z pánů městské rady.

Široká, dnešní ulice ČSA byla stanovištěm jarmarečních bud o týdenních nebo výročních trzích. Po nich zbyl ve městě vždy nadbytek smetí, ale městský metař se objevuje teprve v roce 1851.

V roce 1787 bylo císařským patentem nařízeno označit názvy ulic a náměstí tabulkami.

Pohlednice před vámi zobrazuje ulici ČSA v době, kdy byl Šternberk silným průmyslovým střediskem, kdy během především první poloviny 19. století byly domy zásadně přestavěny a modernizovány.

Objekt dnešní pošty, pozoruhodný pozdně klasicistní reprezentativní dům byl postaven mezi lety 1859 až 1863 na místě dvou původně středověkých domů. Byl místem pobočky vídeňské banky, následně České průmyslové a hospodářské banky, kterou za okupace vystřídaly banky německé. Pošta je v domě od roku 1950.

VELKÝ DŮM

Velký dům, dominující nároží ulic Čechovy a ČSA patřil odedávna k nejvýznamnějším domům města. I když byl částečně ubourán, aby ustoupil stavbě nákupního střediska, stále svými rozměry převyšuje domy okolní. První písemné informace o tomto domě z roku 1579 jsou spojeny s doloženým majitelem domu Bartolomějem Miličenským, členem českého rodu pánů z Miličína. V pramenných materiálech je dům označován "das grosse Haus" s velkou zahradou sahající k vodě. Velkorysý renesanční sál v přízemí i objevení pozdně gotického okna na fasádě domu, dokladují jeho architektonické kvality.

V minulosti byl dům místem ubytování vojáků, proto o tento dům ani dědici neměli zájem. Chátrajícího objektu se několikrát v jeho historii musela ujmout šternberská obec, která pak zaplatila všechny pohledávky na domě.

Dům byl místem pobytu významných osobností, které městem projížděly.

15. prosince roku 1620 se tu na krátkou dobu ubytoval král Fridrich Falcký.

V srpnu 1639 zde pobýval dokonce císařský generál hrabě Filip von Mansfeld s chotí. Dům od této doby sloužil pro přechodné ubytování vojska. Pokud patřil po nějakou dobu soukromému vlastníku, ten byl mnohdy donucen dějinnými událostmi nebo z rozhodnutí městské rady vojska ubytovat.

Dne 19. listopadu 1805 zde posnídal rakouský císař František I. a ruský car Alexandr I., zatímco jejich vojska táhla směrem ke Slavkovu.

Po mnoha vlastnících, kdy v domě byla výroba rosolky, pálenky a likérů, obchod s pánskými a dámskými oděvy i hotel, se stal majetkem města.

Před zastavenou rekonstrukcí byl takzvaný DŮM OSVĚTY místem Divadla pro sto, kluboven, výstavní plochy nebo knihovny.

Dnes dům čeká na svůj čas. S opravenými nosnými konstrukcemi, střechou, fasádou, připraveným scénářem čeká. Čeká na své lepší časy, na připravenou Expozici času.